

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge økonomiske fordele og ulemper for samfund og lønmodtagere ved indførelse af en mulighed for oprettelse af en Landskassestøttet frivillig arbejdsløshedsforsikring. Undersøgelsen skal vedrøre både en fælles model for alle brancher samt en brancheopdelt model, og omfatte fagforeningernes holdning hertil. Undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut senest til EM2020.

(Medlem af Inatsisartut Steen Lynge, Demokraterne)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Råstoffer og Arbejdsmarked)

1. behandling

Indledningsvis vil Naalakkersuisut takke medlem af Inatsisartut, Steen Lynge fra Demokraterne, for beslutningsforslaget.

For god ordens skyld skal det nævnes, at kommunerne yder hjælp ved hjemsendelser, i form af arbejdsmarkedsydelse. Arbejdsmarkedsydelsens størrelse beregnes ud fra, hvor mange timer en person har arbejdet de seneste 13 uger. Ydelsens maksimale timesats er 90% af mindstelønnen for en ikke-faglært arbejder efter overenskomst mellem SIK og Naalakkersuisut.

Jeg kan oplyse, at der i tråd med den politiske aftale om finansloven for 2019 er nedsat et tværfagligt samarbejde mellem arbejdsmarkeds-, social-, uddannelses og skatteområdet om projekt ”øget selvforsørgelse”, som bl.a. kigger på reform af overførselsindkomsterne herunder arbejdsmarkedsydelse. Anbefalingerne til reformer skal bl.a. hænge sammen med anbefalingerne for reformer af offentlig hjælp og beskæftigelsesfradrag, således at borgerenes incitamenter til aktive deltagelse bedst muligt understøttes.

I tilfælde af indførelse af dagpengesystem kan det blive påkrævet, at alle landets 17 byer skal have administrationskontor til dette – samt eventuelt visse bygder, f.eks. Tasiusaq i Avannaata kommunia, som har en Royal Greenland-fabrik. Det vil kræve stærkt kvalificerede sagsbehandlere med indgående forståelse for dagpengesystemet.

Det vil eventuelt kræve opbygning af et nyt og stort administrationssystem til at håndtere sagerne, da det ikke er sikkert, at de nuværende systemer vil kunne udvides til at behandle dette. Der vil samtidig skulle oprettes et klagesagssystem i tillæg til administrationssystemet.

Der var ifølge Grønlands Statistik 665 personer i 2017, som modtog arbejdsmarkedsydelse i forbindelse med hjemsendelser.

Indførslen af et dagpengesystem vil således have effekt for et relativt lille antal personer, der formentlig vil skulle indbetale et forholdsvist stort forsikringsbidrag. Hvis ordningen endvidere skal være baseret på frivillighed, kan antal berettigede personer blive betydeligt mindre. Eftersom en a-kasse ordning vil skulle være frivillig, vil arbejdsmarkedsydelsen fortsat eksistere, hvilket bl.a. vil skabe dobbeltadministration.

Landskassen vil afhængigt af A-kassens dækningsgrad skulle finansiere enkelte modtageres tabte arbejdsindkomst ved ledighed. En stor del af landskassens støtte vil uanset model gå til administration, herunder ansættelse af medarbejdere, hvilket Naalakkersuisut ikke finder hensigtsmæssigt. En yderligere væsentlig problemstilling ved en frivillig forsikring er af moralsk karakter, eftersom der er en tydelig sammenhæng mellem lysten til at være arbejdsløshedsforsikret og sandsynligheden for at blive ramt af ledighed. Dermed kan det meget hurtigt komme en situation, hvor det kun er dem, som har høj risiko for ledighed, som vil ønske at være medlem af en A-kasse.

Selve undersøgelsen af de økonomiske konsekvenser af forslaget vil være ganske omfattende. Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at eventuelle fordele ved indførelse af et dagpengesystem i stil med f.eks. det danske ikke nødvendigvis udlignes af ulemperne, og at en undersøgelse med stor sandsynlighed vil nå frem til samme konklusion.

Til orientering kan jeg oplyse, at man i Sydgrønland på fiskefabrikkerne er begyndt at danne sig gode erfaringer med at månedslønne fabriksmedarbejdere frem for at timelønne dem for på den måde at tilknytte dem arbejdspladserne i højere grad. På den måde slipper arbejdsgiverne for at hjemsende deres medarbejdere.

Som forslagsstilleren anbefaler, vil vi gerne inddrage arbejdsmarkedsparter i nedenstående ændringsforslag. Jeg kan oplyse, at GE og SIK er repræsenteret i Det Nationale Arbejdsmarkedsråd, hvor emnet kan tages op.

Naalakkersuisut indstiller på dette grundlag, at Inatsisartut ikke tilslutter sig i den foreliggende form.

Naalakkersuisut fremsætter i stedet følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at en frivillig arbejdsløshedsforsikring tages til efterretning i det videre tværfaglige samarbejde om øget selvforsørgelse, der undersøger arbejdsstyrkens incitament for at være aktive deltagere på arbejdsmarkedet fremfor at være på passiv forsørgelse. Arbejdet skal munde ud i en række anbefalinger for en mere nutidssvarende ordning for arbejdsmarkedsydelse for ledige borgere.